

MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas	Kodas
Antropologijos įvadas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Aivaras Jefanovas	Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetas

Studijų pakopa	Modulio paskirtis	Modulio tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	3 semestras	Lietuvių (literatūra-anglų)

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Modulio apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	48	87

Modulio tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šis modulis plačiai apžvelgs aktualias antropologijos temas, suteiks studentams išsamų antropologijos mokslo tyrimų, metodologijos ir teorinių prieigų supratimą, ugdyt gebėjimus integruoti antropologines žinias į įvairias mokslines ir praktines sritis. Kurso metu studentai susipažins su antropologinių tyrimų metodais, įskaitant dalyvio-stebėtojo metodą, interviu, pokalbių ir naratyvų analizę bei etnografinių duomenų kokybinę analizę. Taip pat bus nagrinėjama etnografinio lauko tyrimų samprata, tyrėjo vaidmuo, tyrimo klausimų ir etikos aspektai. Kurso metu studentai bus skatinami kritiškai analizuoti ir interpretuoti antropologijos žinias, kelti diskusinius klausimus.		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1. Suteikti studentams žinių apie antropologijos mokslo tyrimus, istoriją, uždavinius ir taikomąją paskirtį. Suteikti supratimą apie antropologijos mokslo sąsajas su kitomis mokslo disciplinomis ir praktinėmis veiklos sritimis.	Paskaitos. Savarankiškas darbas ruošiantis seminarams. Diskusijos seminarų metu. Mokslinių straipsnių ir vizualinės medžiagos savarankiškas studijavimas.	Atsiskaitymas už grupinius pristatymus seminaro metu. Aktyvus dalyvavimas, pasisakymas diskutuojant seminarų metu nagrinėjamą medžiagą. Egzaminavimas raštu.
2. Paaikškinti studentams antropologinių tyrimų metodologiją, skirtingus metodus ir strategijas bei teorines prieigas. Aptarti dalyvio-stebėtojo metodo taikymą, etnografinių duomenų analizę, suteikti sampratą apie etnografinio tyrimo lauką. Siekiama, kad studentai suprastų tyrėjo vaidmenį tyrimų lauke, poveikį informantams, tyrimo klausimų problematiką bei savirefleksijos aspektus.	Paskaitos, mokslinės literatūros, vizualinės medžiagos savarankiškas studijavimas.	Aktyvus seminarų lankymas ir dalyvavimas diskusijų grupėse. Egzaminavimas raštu.
3. Paskatinti gebėjimus kritiškai interpretuoti ir analizuoti studijuojamą mokslinę literatūrą, kelti klausimus, formuluoti ir pristatyti išvadas, diskutuoti empiriniais bei teoriniais antropologijos klausimais. Formuoti gebėjimus taikyti antropologijos žinias tarpdalykiškai.	Paskaitos. Seminarų medžiagos analizė. Mokslinio straipsnio pristatymas, aptarimas ir diskusijos, klausimų kėlimas seminarų metu. Savarankiškas literatūros studijavimas.	Atsiskaitymas už grupinius pristatymus seminaro metu. Aktyvus dalyvavimas diskutuojant seminarų metu nagrinėjamą medžiagą. Platesnių, tarpdalykinių žinių demonstravimo vertinimas.

4. Formuoti studentų gebėjimą dirbti komandoje ir bendradarbiauti su kolegomis, integruojant kiekvieno nario indėlį į tyrimą, ar mokslinės medžiagos analizę.	Mokslinio straipsnio pristatymo parengimas ir pristatymas grupėje. Medžiagos aptarimas ir diskusijos klausimų kėlimas seminarų grupėse.	Atsiskaitymas už grupinius pristatymus seminario metu.
5. Supažindinti studentus su tarptautiniais tyrimo etikos standartais antropologijos srityje, kuriais taip pat skatintina vadovautis kitų humanitarinių-socialinių mokslų, ar praktinės veiklos kryptyse, kurios susiję su bendruomenių tyrimais. Suteikti supratimą apie tyrimo galios ir galimo poveikio informantams aspektus, asmens konfidencialumo, anonimiškumo ir tyrimo duomenų apsaugos problematiką.	Paskaitos. Seminarai. Savarankiškas literatūros ir vizualinės medžiagos studijavimas.	Aktyvus dalyvavimas, pasisakymas diskutuojant seminarų metu nagrinėjamą medžiagą. Egzaminavimas raštu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos			Studento savarankiškas darbas			Savarankiškų studijų užduotys
	Paskaitos	Seminarai	Visas kontaktinis darbas	Literatūros analizė, pasirengimas egzaminui	I seminarų pogrupis	II seminarų pogrupis	Seminarų užduotys*
1. Antropologija kaip disciplina, tyrimų kryptys, metodologija, sąsajos su kitais mokslais.	1.5	1.5			3		1. Strang, V. 2009. Introduction, in What Anthropologists Do. New York: Berg, pp. 1-8. 2. Vizualinė medžiaga.
2. Etnografinis lauko tyrimas ir dalyvavimas stebint, kaip pagrindinis tyrimo metodas antropologijoje. Atvejo analizė.	1.5	1.5				3	1. Briggs, J. L. 1970. Kapluna's daughter: Living with Eskimos. Trans-action, 7, pp. 12–24. 2. Vizualinė medžiaga.
3. Kiti etnografinių tyrimų metodai: interviu būdai, pokalbiai, naratyvų analizė. Etnografinių duomenų kokybinė analizė.	1.5	1.5			3		1. Malinowski, B. 1978 [1922] Introduction: The subject, method and scope of this inquiry', in Argonauts of the Western Pacific: An account of native enterprise and adventure in the archipelagoes of Melanesian New Guinea. London: Routledge, pp. 1-25. 2. Vizualinė medžiaga.
4. Tyrimų etika, tyrėjo refleksyvumas, taikomas antropologijos aspektas, kultūrinė apropiacija ir advokatavimas.	1.5	1.5				3	1. Zavisca, J. 2007. Ethics in ethnographic fieldwork. Forum for Anthropology and Culture. Vol. 4. 2. Vizualinė medžiaga.
5. Indigeninių kultūrų tyrimai: kolonializmas, pokolonijinės bendruomenės, globalizacija, gavyba, indigenizmas ir autochtonų rezistencija.	1.5	1.5			3		1. Stasja K. & Bram B. 2019. Giving Land (Back)? The Meaning of Land in the Indigenous Politics of the South Kalahari Bushmen Land Claim, South Africa, Journal of Southern African Studies, 45(2), pp. 357-374. 2. Vizualinė medžiaga.
6. Religija ir ritualai.	1.5	1.5				3	1. Bouse, K.J. 2019. Neo-shamanism as an Alternative Contemporary Worldview, in

							Neo-shamanism and Mental Health. Palgrave Pivot, Cham. 2. 2. Vizualinė medžiaga.
7. Animistinės ontologijos.	1.5	1.5			3		1. Van Eyghen, H. 2023. Animism and science. Religions, 14(5), p. 653. 2. Vizualinė medžiaga.
8. Kraštovaizdžio ir aplinkos suvokimo studijos.	1.5	1.5				3	1. Brandišauskas, D. 2012. Making a Home in the Taiga: Movements, Paths, and Signs among Orochen-Evenki Hunters and Herders of Zabaikal Krai (South East Siberia). Journal of Ethnology and Folkloristics, 1, pp. 9-25. 2. Vizualinė medžiaga.
9. Mainai ir dovanojimas.	1.5	1.5			3		1. Yan, Y. 1996. The Culture of Guanxi in a North China Village. The China Journal, 35, pp. 1-25. 2. Vizualinė medžiaga.
10. Žmonių ir gyvūnų santykių tyrimai antropologijoje: antropocentrizmas ir jo kritika, posthumanistinės studijos.	1.5	1.5				3	1. Roothaan, A. 2017. Aren't We Animals? Deconstructing or Decolonizing the Human–Animal Divide. Issues in science and theology: Are we special? Human uniqueness in science and theology, pp. 209-220. 2. Vizualinė medžiaga.
11. Antropologija ir lyčių studijos: feminizmo ir maskulinizmo teorijos, pokolonijinė ir intersekcionali perspektyva.	1.5	1.5			3		1. Wiesner-Hanks, M. E. 2024. Gender, Intersectionality, and Global Social History. The Historical Journal, 67(4), pp. 649-669. 2. Vizualinė medžiaga.
12. Urbanistinė antropologija: miesto kaip socialinės, kultūrinės, politinės ir galios erdvės tyrimai.	1.5	1.5.				3	Low, S. 2009. Towards an Anthropological Theory of Space and Place. Semiotica 175, 1/4, pp. 21–37 2. Vizualinė medžiaga.
13. Medicininė antropologija: kūnas, liga ir sveikata kultūriniame bei politiniame kontekste.	1.5	1.5			3		1. Cundiff-O'Sullivan, R. L., Oula, D., Shafir, R., & Colloca, L. 2023. Cultural influences on placebo and nocebo effects, pp. 38-54. Oxford University Press. 2. Vizualinė medžiaga.
14. Kalba, atmintis ir naratologija.	1.5	1.5				3	1. Van Hulst, M. 2019. Ethnography and narrative. Policing and society, 30 (1), pp. 98-115. 2. Vizualinė medžiaga.
15. Paleoantropologiniai tyrimai: „kaulai, genai ir kultūra“.	1.5	1.5			3		1. Langdon, J. H. 2023. Distributing Modern Peoples. In Human Evolution: Bones, Cultures, and Genes, pp. 625-650. Cham: Springer International Publishing. 2. Vizualinė medžiaga.
16. Žmogaus kognityvinė-socialinė raida: priešistorė-dabartis-ateities modeliavimas.	1.5	1.5				3	1. Buskes, C. 2019. The Encultured Primate: Thresholds and Transitions in Hominin Cultural Evolution. Philosophies, 4(1), p. 6.

							2. Vizualinė medžiaga.
Iš viso:	24 (32 ak)	24 (32 ak)	48 (64 ak)	41 (55 ak)	24 (32 ak)	24 (32 ak)	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaity mo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas laikomas raštu ir vertinamas 10 balų sistemoje. Neišlaikius egzaminą (įvertinus nepatenkinamai) studentas neatestuojamas.	80	Modulio pabaigoje	10 balų (puikiai): studentas puikiai išmano ir giliai supranta egzamine nagrinėjamas temas. Atsakymai tiksūs, logiški, gerai struktūruoti, argumentuoti, pagrįsti teorinėmis žiniomis ir tinkamais pavyzdžiais. Aiškiai demonstruojamas aukšto lygio analitinis ir kritinis mąstymas. Išvados suformuluotos tiksliai ir nuosekliai, atsakymai be esminių klaidų. 8–9 balai (labai gerai): studentas gerai išmano ir supranta egzaminuojamas temas. Atsakymai teisingi, pagrįsti teorinėmis žiniomis, pateikti aiškiai ir nuosekliai. Gali pasitaikyti smulkių netikslumų ar neišbaigtų formuluočių, tačiau bendras žinių bei supratimo lygis aukštas. 6–7 balai (patenkinamai): studentas turi dalines arba paviršutiniškas žinias. Atsakymai neišsamūs, kai kur netikslūs ar ne iki galo pagrįsti. Gebėjimas taikyti teorines žinias ribotas, dažnai dalinis. Trūksta aiškos struktūros ar nuoseklumo, tačiau pastebimas pagrindinių temų supratimas. 5 balai (silpnai): studento žinios minimalios ir padrikos. Atsakymai dažnai paviršutiniški, netikslūs, jų turinys atsiktinis. Nėra nuoseklios argumentacijos ar loginio pagrindimo. Teorinės žinios taikomos formaliai arba netinkamai, dažnai – mechaniškai ar imituojant supratimą. 1–4 balai (nepatenkinamai): studentas nesuvokia pagrindinių egzaminuojamų temų. Atsakymai klaidingi, nesusiję su klausimu arba visiškai neatitinka temos. Trūksta teorinių žinių taikymo požymių. Nėra struktūros, logikos, argumentacijos – daroma daug esminių klaidų.
Mokslinio straipsnio pristatymas ir diskusija seminarų metu: studentas pristato seminaro temą inicijuoja diskusiją, kelia klausimus, formuluoja išvadas. Studentas aktyviai dalyvauja seminaruose. Vertinama 10 balų sistemoje.	20	Seminarų metu	10 balų (puikiai): studentas puikiai išmano ir giliai supranta pristatomą temą. Geba ją analizuoti plačiame kontekste, integruoti su bendresnėmis kurso temomis ir teorijomis. Pristatymas struktūruotas, aiškus, argumentuotas, paremtas teoriniais šaltiniais. Studentas savarankiškai formuluoja klausimus, skatina diskusiją, aktyviai joje dalyvauja, demonstruoja kritinį požiūrį ir analitinį mąstymą. Geba apibendrinti diskusiją, suformuluoti aiškias išvadas ir labai aiškiai atsakyti į klausimus. 8-9 balai (labai gerai): studentas gerai supranta pristatomą temą, geba susieti pagrindinius jos aspektus ir pristato medžiagą aiškiai. Nuosekliai prieina prie išvadų, kritiškai kelia klausimus, palaiko diskusiją ir atsako į klausimus. 6-7 balai (patenkinamai): studento žinios fragmentiškos arba paviršutiniškos. Pristatymas neišsamus, apsiriboja tik keliais temos aspektais, trūksta gilesnės analizės ar sąsajų su platesniu kontekstu. Diskusijoje dalyvaujama epizodiškai, klausimai bendro pobūdžio, ne visuomet susiję su tema. Atsakymai dažnai riboti arba neargumentuoti. 5 balai (silpnai): studentas menkai įsisavinęs pristatomą medžiagą, ją perteikia neaiškiai arba mechaniškai. Pristatymas nesutvarkytas, trūksta loginio nuoseklumo ir teorinio pagrindimo. Seminaro tema suprantama paviršutiniškai, diskusijoje dalyvaujama pasyviai, dažnai tik formaliai. 1-4 balai (nepatenkinamai): studentas nedalyvauja diskusijose arba tik imituoja dalyvavimą. Nesugebama atskleisti temos esmės, medžiaga neįsisavinta. Trūksta ne tik diskusinio aktyvumo, bet ir bazinio supratimo. Nesilaiko, arba prastai

			laikosi seminarų lankomumo ir/ar atsiskaitymo tvarkos.
Papildoma kurso literatūra*:	1. Ingold, Tim. Anthropology: Why It Matters. Cambridge, UK: Polity Press, 2018. 2. Eriksen, T.H. 2015. Small places, large issues: An introduction to social and cultural anthropology. PLUTO press. 3. Emerson, R.M. Fretz, R.I. and Shaw, L.L., 2011. Writing ethnographic fieldnotes. University of Chicago press. 4. Bryman, A. 2016. Social research methods. Oxford university press. 5. Davies, C.A. 2012. Reflexive ethnography: A guide to researching selves and others. Routledge. 6. Bhabha, H. K. 1994. The location of culture. London and New York: Routledge. 7. Escobar, A., 2011. Encountering development: The making and unmaking of the Third World. Princeton University Press. 8. Adam Kuper. 2003. The Return of the Native. Current Anthropology 44, no. 3, 389–402. 9. Turner, V.W. 1967. The forest of symbols: Aspects of Ndembu ritual. Cornell university press. 10. Laugrand, F. and Oosten, J. 2022. Hunters, predators and prey: Inuit perceptions of animals. Berghahn Books. 11. Holbraad, M. and Pedersen, M.A. 2017. The ontological turn: an anthropological exposition. Cambridge University Press. 12. Ingold, T. 2021. The perception of the environment: essays on livelihood, dwelling and skill. routledge. 13. Mauss, M. 1967. The Gift: Forms and Functions of Exchange in Archaic Societies. New York: Norton. 14. Gutauskas, M. 2021. Žmogus ir gyvūnas: antropologinis skirtumas fenomenologinėje hermeneutinėje filosofijoje. Vilniaus universiteto leidykla. 15. Haraway, D. 2023. When species meet. In The Routledge international handbook of more-than-human studies (pp. 42-78). Routledge. 16. Mohanty, C.T. 2003. “Under western eyes” revisited: Feminist solidarity through anticapitalist struggles. Signs: Journal of Women in culture and Society, 28(2), pp.499-535. 17. Mohanty, C.T. 2005. Feminism without borders: Decolonizing theory, practicing solidarity. Zubaan. 18. Connell, R.W. and Messerschmidt, J.W. 2005. Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. Gender & society, 19(6), pp.829-859. 19. Crenshaw, K.W. 2013. Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color. In The public nature of private violence (pp. 93-118). Routledge. 20. Jaffe, R. and De Koning, A. 2022. Introducing urban anthropology. Routledge. 21. Low SM, Lawrence-Zuniga D, editors. 2003. The Anthropology of Space and Place: Locating Culture. Blackwell Readers in Anthropology. Blackwell Publishing Ltd. 22. Kleinman, A. 2020. The illness narratives: Suffering, healing, and the human condition. Hachette UK. 23. Van der Geest, S. 2005. ‘Sacraments’ in the hospital: Exploring the magic and religion of recovery. Anthropology & Medicine, 12(2), pp.135-150. 24. Brockmeier, J. 2015. Beyond the archive: Memory, narrative, and the autobiographical process. Oxford University Press. 25. Higham, T. 2021. The world before us: how science is revealing a new story of our human origins. Penguin UK. 26. Langdon, J.H. 2023. Human evolution: Bones, cultures, and genes. Springer Nature. 27. Henrich, J. 2015. The secret of our success: How culture is driving human evolution, domesticating our species, and making us smarter. Princeton University press.		

*Studentų grupė skaidoma į 2 seminaro pogrupius. Pogrupiams seminarai vedami atskirai. Dėstytojas savo nuožiūra parenka konkrečias seminaro užduotis (literatūra ir vizualinė medžiaga) kiekvienam pogrupiui.

*Papildoma kurso literatūra skirta savarankiškam studentų darbui, plečiant savo žinias ir ruošiantis egzaminui bei seminaro užduotims.